

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

10. Vtrum obligatio iuramenti personalis sit, & num actio inde oriatur, & ad hæredes transeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

notabilis postea mutatio superueniat, ita etiam iuramentum seu promissio iurata vt paulo ante dictū est. II. Iuramentum fideiussoris secum trahit exceptionem quæ fideiussioni competit, vt prius principalis debitor conueniatur, & executiatur. III. Qui iurauit, se debita soluturum, is potest ob iustam causam compensatione vti cum alio simili, eoq; liquido debito, cum enim debitor ad soluendam obligatus, quibusdam casibus compensatione vti possit, sequitur quod tali compensationis iure non priuetur per iuramenti accessionem. IV. Si iuramentum reciproce promissioni vel contractui accedat, eam tacitam conditionem habet, si alter quoq; promissis suis steterit, iuxta c. peruenit, 2. de iureiur. *Quia non seruanti fidem fides seruanda non est.*

C A P. X.

Vtrum obligatio iuramenti personalis sit & num actio inde oriatur, atq; ad heredes transeat.

Iuramentum per procuratorem fieri potest. Quare potest quis per alium, quod potest facere per se ipsum. reg. 86. in 6. Nam sicut obligat iuramentum per scriptum, ita etiam obligabit per Procuratorem vtens verbo iuro (procurator agit id ministraliter, tanquam alienam personam representans) sed requiritur mandatum speciale in causa speciali. Vnde sequitur si iuramento Procuratoris falsitas subsit principalem ipsum, cuius mandato alter iurauit, periurum esse, quamuis procurator si conscius doli fuerit, eodem crimine tenebitur; iuxta illud; *Agentes & consentientes pari pena puniuntur.*

Ex iuramento confirmatorio promissionis acceptæ in
exte-

exte-

externo foro actio conceditur: Ratio; quia hoc est iuramentum tantum inducit obligationem Religionis erga Deum, sed etiam firmat obligationem naturalem fidelitatis, ac iustitiae erga hominem, quippe quam tam ius civile, quam Canonicum acceptat, & ad eius executionem compellit ob reuerentiam iuramenti: sic ex contractu puberis sine tutoris auctoritate inito, & ex pacto simplici, si iuramentum accesserit, etiam civili iure actio conceditur, quaz alioquin non concederetur. Quod si verò iuramentum non sit confirmatorium promissionis, sed per se stans, ideoque solum obligans ex virtute religionis erga Deum; eo casu nullam propriè actionem patitur, vt si quis iurauit, Ecclesiam se edificaturum, eleemosynam daturum, nemi ne acceptante: Ratio, Actio est ius persequendi in iudicio, quod sibi debetur, sed in iuramento per se stante, nulla est obligatio siue debitum ex iustitia, sed tantum ex virtute religionis erga Deum. Ergo non est locus propriè dictæ actioni. Nihilominus in foro Ecclesiastico externo talis iurans compellitur ad seruandum iuramentum.

3 Obligatio, quæ est iuramenti propria ex virtute religionis omnino personalis est, v.c. Si Episcopus, Rex, Canonicus ad suum officium admittitur sine præstito iuramento, non obligatur ad seruandum iuramentum, quod præcedentes eius ediderunt, sed virtute religionis licet interdum vinculo statuti aut pacti.

4 Si iuramentum non sit propriè promissorium, sed per se stans, tunc nulla omnino obligatio ex eo ad hæredes iurantis transit, propterea, quod huiusmodi iuramentum vnã simplicem obligationem religionis continet, quæ purè personalis est, vt si quis iurauit.

huit, usram se soluturum, pecunias latroni daturū. Illud Abb. Licet iuramentum transeat ad hæredes (vouentis se Ecclesiam ædificaturum) seruare tamē tenentur, ne lædant animam defuncti. Et possunt cogi à iudice Ecclesiastico.

Obligatio iuramenti propriè promissorii transit ad hæredes aut Decanos, Episcopos, successores eius cui iuratum est Vnde iuramentum ex parte iurantis personale est, sed respectu eius, cui iuratur reale, id est transitorium cum re, puta dignitate, hæreditate, & patet ex cit. c. veritatis, in quo habetur: Vassallum, qui iurauit. Prælato fidelitatem aut obedientiam, eandem etiam sine nouo iuramento debere successoribus, quamuis eorum expressa mentio facta non sit.

C A P. XI.

De promissorii iuramenti irritatione, dispensatione, relaxatione, commutatione.

Sicut vota ita & iuramenta edere non possunt personæ, quæ alterius potestati subiectæ sunt, nisi cū dependentia à voluntate eorum, quibus subsunt, ita ut ea irrita reddere possint, quatenus ipsis præiudicant. Est autem duplex talis dependentia, vna per se, si ipsamet hominis voluntas alienæ potestati subiecta sit v. c. Religiosi & impuberes. Altera per accidens, siue ratione materiæ circa quam nota seu iurata causa versatur, ut si vxor voueat, vel iuret, se pigrinatura & cum præiudicio Episcopi sui. Vnde sine vota, ita & iuramenta per dominatiuam potestatem, irrita reddi possunt, etiam Deo præstita; probat iuramentum promissorium Deo factum aliud non